

اشاره:

توسعه صنعت بیمه و آرایه خدمات گوناگون و مورد نیاز فعالیت های اقتصادی از سوی این بخش، در دنیای پر مخاطره تجارت و اقتصاد، از ضروریات غیر قابل انکار است.

فعالان اقتصادی در کشورهای توسعه یافته، بدون استفاده از پوشش های بیمه ای، اقدام به پذیرش ریسک (مخاطرات) نمی کنند و به همین جهت سرمایه گذاری آنها از تضمین کافی برخوردار بوده و فضای مساعدی را پیش روی می بیند. در مقابل استفاده از پوشش های بیمه ای از سوی فعالان اقتصادی در کشورهای در حال توسعه در حد قابل توجه نمی باشد و متعاقب آن صنعت بیمه نیز از فضای مناسب برای توسعه برخوردار نمی باشد.

گسترش فرهنگ بیمه در جامعه و به ویژه در میان فعالان اقتصادی برای به حداقل رساندن مخاطرات و ضرر و زیان و ایجاد فضای مساعد برای سرمایه گذاری و فعالیت مولد ضرورت دارد.

به منظور بررسی وضعیت کنونی صنعت بیمه کشور، خدمات و پوشش های بیمه ای در دسترس در جامعه و میزان بهره گیری از صنعت بیمه در فعالیت های اقتصادی، خبرنگار نشریه «بررسی های بازگانی» با دکتر عبدالناصر همتی، رئیس کل بیمه مرکزی ایران گفت و گویی دارد که با هم می خوانیم.

بیمه، لازمه تجارت

■ الگوی توسعه اقتصادی ایران چه

ویژگی هایی دارد و صنعت بیمه در این

میان چه نقشی ایفا می کند؟

□ الگوی توسعه اقتصادی کشور متأسفانه صرفاً بر مبنای توسعه صادرات نمی باشد، بلکه این الگو ترکیبی از جایگزینی واردات، توجه به صادرات مواد اولیه (نفت)، برخی محصولات صنعتی، جایگزینی واردات ثانویه (خودتکایی ثانویه) و نیز نگاه به داخل (توجه به تولیدات داخلی از جمله محصولات کشاورزی) می باشد. با این چارچوب توسعه اقتصادی ایران بر مبنای رشد صادرات به طور صرف استوار نیست، با این حال صنعت بیمه می تواند نقش وسیعی در توسعه اقتصادی و به ویژه رشد تجارت داشته باشد.

■ صنعت بیمه چگونه می تواند در

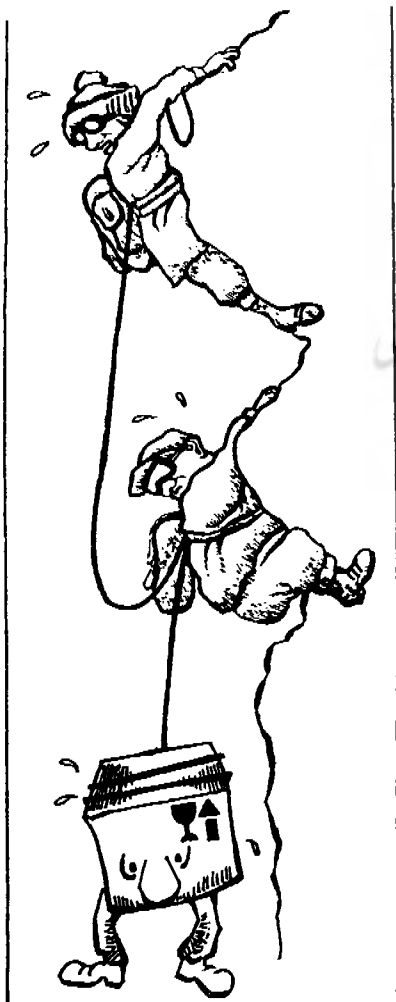
بعد رشد تجارت خارجی و به ویژه

صادرات غیر نفتی ایفای نقش نماید؟

□ اقتصاد ایران در زمینه صادرات، گره های اساسی دارد که بخش مهم این گره ها مربوط به صنعت بیمه است. یک صادرکننده از هنگامی که شروع به فعالیت می کند، یعنی پس از مرحله تولید تصمیم می گیرد کالا را صادر کند، نیاز دارد که طرف خریدار خود را بشناسد و اطمینان از برگشت سرمایه اش داشته باشد. در واقع در تمام مراحل نیاز به بیمه و تضمین برای برگشت درآمد حاصل از صادرات وجود دارد.

در مرحله تولید نیز برای حفاظت از کارخانه، اخذ اعتبار از سیستم بانکی و مؤسسات اعتباری، امور مهندسی و... نیاز به پوشش های بیمه ای وجود دارد.

در بعد صادرات، برای حفظ محموله تا رسیدن به مقصد (باربری)، خطرات مختلف و به ویژه تضمین برگشت درآمد

○ دو ارگان مهم برای تضمین و بیمه درآمد ناشی از صادرات در ایران، صندوق ضمانت صادرات و شرکت بیمه صادرات و سرمایه‌گذاری هستند که می‌توانند تمام مخاطرات سیاسی، اقتصادی و بازرگانی را تضمین کنند و برای آنها بیمه‌نامه صادر نمایند.

چقدر است؟

□ در مورد واردات بیمه اجباری وجود دارد و به‌همین جهت سهم آن در مجموع بیمه‌نامه‌ها زیاد است در حالی که سهم بیمه‌نامه‌های صادرات ناچیز است. البته باید دقت داشت که اولاً میزان صادرات غیرنفتی در مجموع تجارت خارجی (۲۰ تا ۲۵ میلیارد دلار در سال) ناچیز است و ثانیاً بخش قابل توجهی از صادرات غیرنفتی را کالاهای سنتی از جمله فرش دستباف تشکیل می‌دهد که غالباً بر اساس آشنایی و شراکت اقدام می‌شود و لذا صادرکننده اعتماد کافی به برگشت پول خود دارد.

صنعت نفت کشور برای صادرات نفت از شرکت‌های بیمه خارجی استفاده می‌کند و تجهیزات آن در داخل (پالایشگاه‌ها، تأسیسات نفتی و...) نیز بیمه نمی‌باشد. مسئولان صنعت نفت از بیمه کردن تجهیزات و تأسیسات صنعت نفت پرهیز می‌نمایند و تأمین هزینه‌های بازسازی در صورت بروز حوادث احتمالی را از محل درآمد نفتی انجام می‌دهند.

در سال ۱۳۷۱ حدود ۳۰ درصد بیمه‌نامه‌ها را بیمه‌نامه‌های بازربری (داخلی، وارداتی و صادراتی) تشکیل می‌داد که این سهم در سال گذشته به ۲۰ درصد رسید. سهم بیمه‌نامه‌های صادراتی بیش از ۲ یا ۳ درصد نیست و لذا بیمه در صادرات کشور نقش زیادی ندارد و اگر نقشی پیدا می‌کند نیز در بعد برگشت درآمدهای ناشی از صادرات است.

■ آیا صنعت بیمه از توانایی مالی

دارد. بخش صادرات تا چه حد به‌طور اختیاری درصدد بیمه فعالیت خود می‌باشد و چه میزان از کالاهای صادراتی با پوشش‌های مختلف بیمه‌ای روانه بازارهای خارجی می‌شوند؟

□ از نظر بازربری، تقریباً تمام صادرات غیرنفتی کشور پوشش بیمه دارد و افراد اندکی از صادرکنندگان بدون استفاده از بیمه بازربری، کالاهای خود را خارج می‌کنند و درکستی یا کامیون قرار می‌دهند. اما در مورد بازگشت درآمد حاصل از صادرات غیرنفتی، میزان استفاده از پوشش‌های بیمه‌ای خیلی ناچیز است. تولیدکنندگان داخلی و صادرکنندگان به بیمه توجه زیادی ندارند و فرهنگ بیمه در میان آنها گسترش کافی ندارد.

البته باید توجه داشت که در گذشته استفاده از بیمه برای بازگشت درآمد حاصل از صادرات چندان رایج نبوده است. در سال‌های پس از پیروزی انقلاب اسلامی نیز راهبرد قطعی جایگزینی واردات بوده است. اکنون که توجه به صادرات می‌شود، به تدریج گره‌های کار پیدا می‌شود که یکی از این گره‌ها، بیمه است.

در آینده نزدیک بیشتر افرادی که تجارت می‌کنند به‌لحاظ مشکل عدم برگشت پول یا حوادث احتمالی برای کالا، درصدد برمی‌آیند که از بیمه بیشتر استفاده کنند.

■ **میزان استفاده از پوشش‌های بیمه‌ای در واردات و صادرات کالا**

و...، تحرک بیمه و پوشش‌های بیمه‌ای برای فعالیت ضرورت دارد. اگر فعالیت اقتصادی در هر مرحله‌ای به‌لحاظ کمبود یا نبود پوشش‌های بیمه‌ای، دچار مشکل شود، صادرات خدشه‌دار می‌شود. با این وصف لازم است گام‌های مهمی برای پیشبرد صادرات و در کنار آن بیمه در خدمت صادرات برداشته شود.

در حال حاضر دو ارگان مهم برای تضمین و بیمه درآمد ناشی از صادرات فعالیت دارند که صندوق ضمانت صادرات (زیر نظر وزارت بازرگانی) و شرکت بیمه صادرات و سرمایه‌گذاری در زیرمجموعه بیمه مرکزی ایران می‌باشند. این دو نهاد برای پوشش دادن مخاطرات سیاسی، اقتصادی و بازرگانی، تضمین می‌دهند و بیمه‌نامه صادر می‌کنند. بدون بیمه در بلندمدت انجام تجارت و صادرات میسر نیست.

■ **برای تشویق صادرکنندگان به استفاده گسترده‌تر از خدمات بیمه و پیشبرد صادرات کشور، در حال حاضر صنعت بیمه چه تسهیلاتی را قایل شده است؟**

□ صنعت بیمه کشور برای آنکه هزینه صادرکننده را کاهش دهد، تخفیف‌های ویژه‌ای برای صدور بیمه‌نامه صادرات قایل شده است. این اقدام برای تشویق صادرکنندگان به صدور کالاهای غیرنفتی می‌باشد.

■ **اخذ بیمه‌نامه برای فعالیت‌های اقتصادی در ایران بیشتر جنبه اجباری**

○ برای تشویق صادرکنندگان به استفاده بیشتر از خدمات بیمه و پیشبرد صادرات غیرنفتی، تحقیقات‌های ویژه‌ای برای صدور بیمه‌نامه برای صادرکنندگان وجود دارد.

آنها نیز بیشتر است و این دو با هم ارتباط مستقیمی دارند.

در مجموع میزان بیمه اتکایی ایران (در حد ۲۰ میلیون دلار در سال) در مقایسه با کشورهای درحال توسعه‌ای نظیر ترکیه، مالزی و... که سالانه ۱۰۰ تا ۲۰۰ میلیون دلار بیمه اتکایی دارند، ناچیز است.

■ اگر صنعت نفت نزد شرکت‌های

ایرانی بیمه شود و سپس بخشی از مخاطرات آن در بازار جهانی بیمه اتکایی گردد، چه مزیت‌هایی برای اقتصاد کشور به وجود می‌آید؟

□ با وجود تخصصی که در صنعت بیمه کشور وجود دارد و فعالیت بیمه مرکزی ایران در بعد جهانی، نتیجه کار به نفع اقتصاد ملی است، زیرا بیمه مرکزی ایران می‌تواند از نرخ‌ها و شرایط بیمه‌ای بهتری در سطح جهانی در بخش بیمه اتکایی استفاده کند. از سوی دیگر ضرورت توسعه صنعت بیمه در داخل کشور نیز احساس خواهد شد و متناسب با نیازها ظرفیت افزایش خواهد یافت. (سرمایه شرکت‌های بیمه افزایش پیدا می‌کند) همکاری صنعت نفت و بیمه باعث رونق صنعت بیمه و نیز کاهش هزینه‌های بیمه‌گری برای بخش نفت خواهد شد.

■ آیا نرخ‌های بیمه‌ای که صنعت

بیمه کشور برای ارایه پوشش‌های بیمه‌ای مختلف (برای مخاطرات سیاسی، اقتصادی، بازرگانی) دریافت می‌کند با نرخ‌های مشابه در بازارهای بین‌المللی تطابق دارد؟

□ تلاش شده تا نرخ‌های بیمه صنعت بیمه کشور با نرخ‌های بین‌المللی تا

چه تمام کشورها تلاش می‌کنند که مخاطرات را در داخل نگاه‌دارند و هزینه بیمه اتکایی کمتری بپردازند، با این حال اگر اتفاقی رخ دهد، مثلاً در بخش هواپیمایی کشور، زیان هنگفتی باید متحمل شود. شاید افرادی که اطلاعات کافی ندارند، خرده بگیرند که چرا بخش عمده بیمه هواپیما را به خارج واگذار نمودیم اما باید دقت داشت که اگر حادثه‌ای رخ دهد و یک فروند هواپیمای ایران مثلاً در فرودگاه هیترو سقوط کند، بیمه مسؤلیت آن بیش از یک میلیارد دلار است و صنعت بیمه ایران به تنهایی توانایی پرداخت آن را ندارد، پس اتکایی کردن این بیمه‌نامه اجتناب‌ناپذیر است.

السته خیلی از بیمه‌نامه‌ها را نیز می‌توان در داخل نگاه‌داری کرد.

در مجموع کشورهایی که واگذاری بیشتر (در بیمه اتکایی) دارند، میزان قبولی

کافی برای آنکه ضرر و زیان‌های احتمالی صنعت نفت را پرداخت کند برخوردار است؟

□ توانایی مالی صنعت بیمه کشور در حد بالایی است. اینکه صنعت نفت کشور از بیمه‌های خارجی برای صادرات نفت استفاده می‌کند، اشکالی است که باید به آن توجه داشت و جهت حرکت را به داخل برگرداند، زیرا به صرفه صنعت بیمه نیز می‌باشد.

در بیمه‌های ایران هیچ شرکت بیمه‌ای به تنهایی توانایی قبول تمام مخاطرات را ندارد و شرکت‌های بیمه از طریق بیمه اتکایی این مخاطرات را میان خود توزیع می‌کنند. شرکت‌های بیمه ایران به‌طور اجباری ۲۵ درصد مخاطراتی را که می‌پذیرند، نزد بیمه مرکزی ایران اتکایی می‌کنند و بخشی از خطر (ریسک) را واگذار می‌کنند. آن میزان مخاطراتی که در مجموع صنعت بیمه کشور باقی می‌ماند، اگر توانایی پاسخ‌گویی به ضرر و زیان نباشد، نزد شرکت‌های بیمه خارجی اتکایی می‌شود.

■ میزان واگذاری و قبولی بیمه

اتکایی ایران در بازار بین‌المللی بیمه چقدر است؟

□ در حال حاضر رقم بیمه اتکایی ایران خیلی ناچیز و در حدود ۲۰ میلیون دلار است که از این رقم حدود ۱۴ میلیون دلار مربوط به بیمه صنعت هواپیمایی کشور است، زیرا ریسک این بخش بسیار زیاد است.

نگهداری ریسک‌ها (مخاطرات) سنگین در داخل کشور به صلاح نیست. اگر

حدودی نزدیک باشد.

■ علت آنکه سهم بیمه اتکایی ایران ناچیز است چیست. آیا در این زمینه ضعیف عمل شده است؟ به طور کلی در بخش بیمه اتکایی، بیمه ایران بیشتر خریدار بیمه‌نامه است یا فروشنده آن؟

□ صنعت بیمه ایران در بخش خرید بیمه‌نامه اتکایی در بازار جهانی، ضعیف است. علت این امر آن است که ظرفیت پذیرش ریسک برای بازار داخلی را در حد بالایی نگاه داشته است تا نیاز به بیمه‌های خارجی نباشد. از سوی دیگر باید حجم فعالیت اقتصادی آن چنان باشد تا توسعه بیشتر صنعت بیمه نیز میسر گردد. طبیعی است که با حجم تجارت خارجی ایران (در حد سالانه ۲۰ تا ۲۵ میلیارد دلار) در مقایسه با کره جنوبی (سالانه بیش از ۱۵۰ میلیارد دلار)، میزان خرید و فروش بیمه‌نامه از سوی صنعت بیمه ایران نیز کمتر از کره خواهد بود.

در عملیات بیمه اتکایی لازم است ریسک دیگران را نیز بخریم. تا چند سال پیش میزان قبولی بیمه اتکایی ایران بیش از ۱۵ میلیون دلار بود، اما در سال گذشته به ۶ میلیون دلار کاهش یافت.

■ صرف نظر از میزان گسترش فرهنگ بیمه در کشور، افزایش سهم صنعت بیمه در بیمه اتکایی، اطمینان بیشتری به بیمه‌گذاران به ویژه فعالان اقتصادی در تأمین خسارات احتمالی می‌دهد. با این حال فرمودید که سهم

ایران در بازار جهانی بیمه اتکایی ناچیز است. به نظر جنابعالی عوامل آن چیست؟ آیا مشکل در ساختار نیروی انسانی یا سرمایه است و یا مسائل دیگری مطرح می‌باشد؟

□ مشکل نیروی انسانی متخصص در صنعت بیمه ایران وجود ندارد. کارشناسان خبره‌ای در بیمه مرکزی ایران فعالیت می‌کنند. با وجود آنکه در چند سال گذشته تعدادی از کارشناسان صنعت بیمه به فعالیت‌های کارگزاری و نمایندگی بیمه روی آوردند، با این حال مشکل کمبود نیروی متخصص در شرکت‌های بیمه و بیمه مرکزی ایران وجود ندارد. البته در ۱۰ تا ۱۵ سال گذشته به لحاظ مشکلات استخدام در بخش دولتی در طبقه میانی فعالان بخش بیمه کمبودهایی به وجود آمده است. باید دقت داشت که کاهش مختلفی نیز دخیل بوده است که کاهش تمایل به استخدام در نهادهای دولتی به خاطر مشکلات درآمدی را به وجود آورده است. در بخش آموزش نیز بیمه مرکزی ایران در برگزاری دوره‌های تخصصی در داخل، اعزام به خارج، دعوت از اساتید خارجی و... فعال بوده است.

مشکل مقررات دولتی بیش از نیروی انسانی، صنعت بیمه را تحت فشار گذارده است. برای رونق بیمه اتکایی (قبولی ریسک)، لازم است که کارشناسان صنعت بیمه به سهولت به خارج از کشور رفت‌وآمد کنند و مخاطرات را ارزیابی نمایند. مسلماً با نامه‌نگاری و تلکس نمی‌توان ریسکی را

پذیرفت و برای مثلاً جذب یک درآمد ۱۰۰ میلیون دلاری، متحمل یک خسارت ۵۰۰ میلیون دلاری شد. لذا باید کارشناسان به سهولت اعزام شوند، اما مقررات اداری مانع از این اقدام است و به همین جهت میزان قبولی بیمه اتکایی برای احتراز از تحمل خسارات احتمالی، کاهش یافته است. در حالی که صنعت بیمه با قبول بیمه‌نامه اتکایی می‌تواند درآمد ارزی نصیب کشور کند.

■ با وجود آنکه ساختار دولتی صنعت بیمه مشکل ایجاد کرده است، آیا بخش خصوصی نمی‌تواند وارد میدان شود و آزادانه فعالیت کند؟

□ صنعت بیمه با ورود بخش خصوصی فعال‌تر خواهد شد و نیاز به آزادسازی این صنعت وجود دارد. البته برای آزادسازی این صنعت نقطه نظرات مختلفی وجود دارد. مخالفان آزادسازی بر این عقیده‌اند که با فعالیت بخش خصوصی، شرایط ثروت‌اندوزی (تکثیر) و... قبل از پیروزی انقلاب اسلامی بار دیگر به وجود می‌آید و نگران بروز فساد می‌باشند. اما با وجود بیمه مرکز ایران، کنترل و نظارت دولت بر صنعت بیمه به طور جدی اعمال خواهد شد. در حالی که جلوگیری از تکثیر و اسراف نیز از وظایف دولت است.

بیمه مرکزی ایران می‌تواند به‌عنوان بازوی نظارتی دولت فعال شود و لذا نباید نگران آزادسازی صنعت بیمه بود. شورای عالی بیمه نیز می‌تواند هر گونه مقرراتی را برای کنترل و نظارت بر شرکت‌های بیمه

○ صنعت نفت کشور برای صدور نفت از بیمه‌نامه‌های شرکت‌های بیمه خارجی استفاده می‌کند و تجهیزات و تأسیسات آن نیز بیمه نیست در حالی که صنعت بیمه کشور توانایی ارائه خدمات گوناگون بیمه‌ای برای صنعت نفت را دارد.

○ هیچ شرکت بیمه‌ای به تنهایی توانایی قبول تمام مخاطرات را ندارد و شرکت‌های بیمه از طریق بیمه انکایی مخاطرات (ریسک‌ها) را میان خود توزیع می‌کنند.

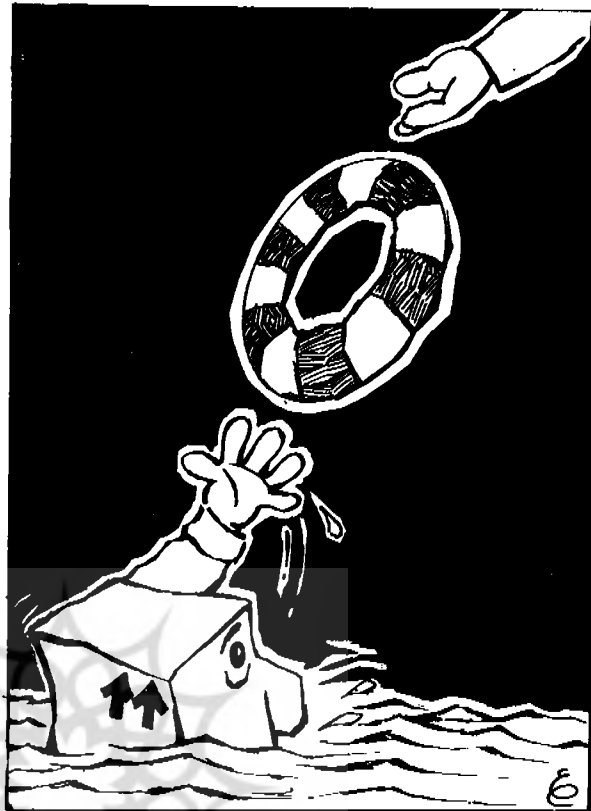
سه سال اخیر رشد چشمگیری داشته است و حرکت جدی را برای گسترش بیمه‌های اختیاری و فرهنگ بیمه در جامعه شروع کرده است. در حال حاضر تقریباً هر فردی به نوعی با بخشی از صنعت بیمه سروکار دارد.

میزان حق بیمه دریافتی صنعت بیمه کشور از رقم ۲۲۰ میلیارد ریال در سال ۱۳۷۱ و ۳۷۰ میلیارد ریال در سال ۱۳۷۲؛ در حد قابل توجهی افزایش یافته و در سال جاری در حد ۱۲۰۰ میلیارد ریال برآورد شده است.

در مقابل میزان خسارات پرداختی نیز به سرعت افزایش یافته و از کمتر از ۳۰۰ میلیارد ریال در سال ۱۳۷۲ به حدود ۹۰۰ میلیارد ریال در سال جاری می‌رسد. میزان خسارات پرداختی صنعت بیمه ایران در سال جاری تقریباً ۳ برابر حق بیمه دریافتی در سال‌های ۱۳۷۱ و ۱۳۷۲ می‌باشد.

جهش اساسی در مراجعه مردم به صنعت بیمه به وجود آمده و در مقابل سعی شده است که مشکلات مردم در جریان کار این صنعت برطرف شود. صدور بیمه‌نامه دیه تحولی عمده در صنعت بیمه بود و یکی از معضلات بزرگ جامعه را حل کرد. در حال حاضر بیمه‌نامه به صورت ضمانت‌نامه در تمام دادگاه‌های کشور پذیرفته شده است.

صنعت بیمه کشور با تأسیس نخستین شرکت سرمایه‌گذاری با ۴۵ میلیارد ریال سرمایه به اصلاح بازار سرمایه کمک کرد. صنعت بیمه در بخش درمان نیز فعالیت گسترده‌ای دارد. از سال آینده طرح درمان

صنعت بیمه تأکید دارد و نه مالکیت. حاکمیت دولت با وجود بیمه مرکزی ایران و از طریق وضع قوانین و مقررات تأمین و اعمال می‌شود.

اگر احساس شود که فعالیت شرکت‌های بیمه خصوصی به زیان جامعه است، قانون می‌تواند اعمال نظر کند و سلطه دولت بر امور حفظ شود. به هر حال آزادسازی صنعت بیمه ضرورت دارد. طرح آزادسازی صنعت بیمه نیز تهیه شده است و در ابتدا بخش خصوصی با فعالیت بیمه عمر وارد بازار بیمه خواهد شد.

■ رشد صنعت بیمه ایران در

سال‌های اخیر چگونه بوده است؟

□ با وجود مشکلات مختلف و موانع اداری، فعالیت صنعت بیمه به‌ویژه در دو یا

خصوصی اعمال نماید. لذا پیشنهاد بیمه مرکزی ایران خصوصی‌سازی این صنعت است.

فعالیت بخش خصوصی در صنعت بیمه مزایایی مانند افزایش رقم حق بیمه دریافتی، رشد سرمایه شرکت‌های بیمه، ارتقاء کارایی، ایجاد آنگیزه‌های مناسب برای رقابت، جذب مشارکت مردم و حذف مقررات دست‌وپاگیر برای شرکت‌های بیمه دولتی جهت توسعه ارتباطات با بیمه‌های داخلی و خارجی و جذب نیروهای مستعد و متخصص را به دنبال دارد.

با فعالیت بخش خصوصی، کارایی و پتانسیل صنعت بیمه ارتقاء می‌یابد. اصل ۴۴ قانون اساسی نیز بر حاکمیت دولت در

پوشش بیمه برای صادرات به طور فراگیر ارایه شود. توانایی بیمه‌های ایران به‌ویژه صندوق ضمانت صادرات و شرکت بیمه صادرات و سرمایه‌گذاری در ارایه خدمات به صادرکنندگان بسیار زیاد است به طوری که می‌توان گفت این دو نهاد قادر هستند همان کاری که بیمه دولتی آلمان (هرمس) یا فرانسه (کوفاس) و یا ایتالیا (ساجه) انجام می‌دهند را انجام دهد. در حال حاضر حرکت شروع شده و انتظار می‌رود به تدریج به سوی برود که صادرکنندگان ایرانی بدون پوشش بیمه‌ای صندوق ضمانت صادرات یا شرکت بیمه صادرات و سرمایه‌گذاری اقدام به صدور کالا نکنند. البته ممکن است دولت زمانی برای تنبیه کشوری خاص از این دو شرکت بخواهد که برای صدور کالا به کشور مورد نظر بیمه‌نامه صادر نشود که در آن صورت متوقف خواهد شد. در دوران جنگ نیز دولت‌های اروپایی بر اساس سیاست خصمانه خود علیه ایران به شرکت‌های بیمه خود دستور دادند که برای صادرکنندگان کالا به ایران بیمه‌نامه صادر نکنند. بازرگانان اروپایی از تجربه زیادی برخوردارند و بدون پوشش بیمه‌ای اقدام به صدور کالا نمی‌نمایند. به تدریج صادرکنندگان ایرانی نیز به همین نتیجه خواهند رسید.

داخلی در کشورهای روبه‌رشد کمتر از یک درصد و در کشورهای پیشرفته بیش از یک درصد است.

با رشد صنعت بیمه در سال‌های اخیر، صنعت بیمه ایران از رتبه شصت و یکم در سطح بین‌المللی در سال ۱۳۷۲ به رتبه پنجاه و سوم در سال ۱۳۷۳ ارتقاء یافت.

انتظار می‌رود میزان حق بیمه دریافتی صنعت بیمه ایران تا سال ۱۳۷۷ به ۲۴۵۰ میلیارد ریال برسد و رقم سرانه آن به ۳۷ هزار ریال بالغ شود. در حال حاضر سرانه حق بیمه دریافتی در ایران ۲۰ هزار ریال است که بر اساس نرخ ارز صادراتی بیش از ۶ دلار می‌شود، در حالی که این رقم در ترکیه ۱۷۵ دلار است. نسبت حق بیمه به ارزش تولید ناخالص داخلی در کشورهای ترکیه و پاکستان نیز به لحاظ فعالیت بخش خصوصی در صنعت بیمه بیش از ایران و در حدود ۰/۸۴ درصد می‌باشد.

ذکر این نکته ضروری است که مقررات و بوروکراسی (دیوان‌سالاری) دولتی، فعالیت صنعت بیمه را محدود می‌کند.

■ در چند سال گذشته شاهد بودیم که شرکت‌های بیمه خارجی برای مدتی ارایه پوشش‌های بیمه‌ای به صادرکنندگان کالا به ایران را متوقف و یا محدود ساختند و این امر خللی را در تجارت خارجی به وجود آورد. آیا صنعت بیمه ایران تا آن حد رشد خواهد کرد که امر صادرات را تحت تأثیر قرار دهد؟

□ تمهیداتی به کار گرفته شده که

بیمارستانی «بیمه بیمارستانی خانوار» که مکمل بیمه‌های همگانی درمانی است به اجرا درمی‌آید. با پرداخت ماهانه ۴ هزار ریال برای هر عضو خانواده، پوشش بیمه بیمارستانی تا سطح ۴ میلیون ریال برای خانوار ارایه خواهد شد.

طرح بیمه عمر، پس‌انداز و مستمری نیز از طرح‌هایی است که به تازگی به اجرا درآمده است. انتظار می‌رود با ارایه بیمه‌نامه‌های مورد نیاز به مردم و فعالان اقتصادی، حق بیمه دریافتی صنعت بیمه کشور افزایش یابد و بیمه با زندگی مردم عجین شود.

با وجود آنکه امسال، سال تثبیت می‌باشد، لیکن در نهم ماهه فروردین تا آذر سال جاری، نسبت به مدت مشابه سال قبل، صنعت بیمه از رشدی بیش از ۴۰ درصد برخوردار شده است.

■ با وجود رشد ۴۰ درصدی صنعت بیمه در سال جاری، سهم آن در ارزش تولید ناخالص داخلی تا چه حد افزایش یافته است و در مقایسه با دیگر کشورهای در حال توسعه چه عملکردی دارد؟

□ در آینده نزدیک شاهد افزایش سهم صنعت بیمه در تولید ناخالص داخلی خواهیم بود. نسبت حق بیمه دریافتی به ارزش تولید ناخالص داخلی کشور از ۰/۳۴ درصد در سال ۱۳۷۲ به ۰/۳۹ درصد در حال حاضر رسیده است. بر اساس برنامه صنعت بیمه، انتظار می‌رود این نسبت تا پایان سال ۷۷ به ۰/۴۸ درصد برسد. سهم حق بیمه در ارزش تولید ناخالص

○ صادرکننده کالا در تمام مراحل فعالیت خود به بیمه و تضمین برای برگشت درآمد حاصل از صادرات نیاز دارد.